

ZEKER WETEN DAT IK GRAAG NAAR SCHOOL GA!

Natuurlijk: je gaat naar school om te leren. Maar op Candea vinden we dat niet genoeg. We willen dat je je vanaf de eerste dag thuis voelt en dat je na afloop terugkijkt op de mooiste tijd van je leven. Hoe we dat doen, daarover gaat deze uitgave van Candea Nieuws. Met minimaatwerk voor als je nog op de basisschool zit, met sociale vorming zodat je snel je plek vindt, met activiteiten die school méér maken dan lessen en huiswerk én met eersteklasser Joshua die vertelt hoe hij Candea ervaart en zesdeklasser Tessa die druk is met haar eindexamen en de musical.

Joshua Franken zit in 1-havo/vwo en woont in Westervoort. Hij deed met zijn basisschool mee aan de minimaatwerklessen, toen was de keuze snel gemaakt. Candea is helemaal zijn school geworden. Over de vraag of hij graag naar school gaat hoeft hij niet na te denken: "Zeker weten!"

NIET ZENUWACHTIG "Minimaatwerk is fijn, omdat je alvast kunt wennen en niet alles nieuw is. Ik had al wiskunde gehad en *leren leren*. Dan vertellen ze hoe je teksten moet lezen en hoe je beter kunt samenwerken. Daar heb je veel aan, want je werkt vaak in groepjes. Voor de zomer is er een kennismakingsmiddag, zodat je weet bij wie je in de klas komt. Toen het schooljaar begon, was ik niet zenuwachtig, want ik was al zo vaak op Candea geweest."

SNEL NIEUWE VRIENDEN "De eerste week hadden we niet echt les, maar hebben we dingen gedaan om elkaar en de school nog beter te leren kennen. Na een week voelde het net als op de basisschool. Die mis ik nog wel, want ik heb daar een leuke tijd gehad. Mijn mentoren zijn heel aardig. Als het nodig is, kun je met alles bij ze terecht. De sfeer in de klas is goed en je maakt snel nieuwe vrienden. Gym en Engels vind ik de leukste vakken."

KORTSTE NACHT OIT "We zijn op kamp geweest naar Doornspijk. Bij activiteiten werden de klassen gemengd, zodat je niet alleen je eigen klasgenoten beter leert kennen. De eerste nacht was mijn kortste nacht ooit. Ik sliep om half vier en we moesten om acht uur alweer opstaan. Dat ging prima, maar ik was wel een beetje dromerig. De tofste activiteit was lasergamen. De disco op de laatste avond heb ik gemist, omdat ik ziek was. Dat was wel jammer."

NIGHT OF THE NERDS "Het halloweenfeest was ontzettend leuk. We hebben lekker gedanst. We zijn ook naar *The Night of the Nerds* in Nijmegen geweest. Dat is een soort van techniekding over ICT. Ik heb wel wat met computers, dus ik vond het fantastisch. Ik mag na de kerstvakantie een filmpje voor de site van Candea maken over hoe het hier is. En ik mag tijdens de maatwerklessen een workshop geven over video-editen. Dat vind ik echt tof."

in the picture

TESSA HEEFT HAAR DROOMROL

Noteer alvast in de agenda: 15 maart, 16 maart en eventueel ook 17 maart voeren Candea-leerlingen en -medewerkers de musical *Een koningsdrama op de savanne* op, waarmee hopelijk een echte Candea-traditie in ere wordt hersteld. Let dan vooral op de rol die wordt vertolkt door Tessa Bosman, want ze combineert de musicalrepetities met het vwo-examen.

Tessa heeft zichzelf piano en gitaar leren spelen, waarbij ze ook nog zingt. "Daarmee ben ik in de derde klas begonnen. Toen was muziek nog verplicht. Ik heb het gekozen als examenvak vanwege de muziektheorie, want ik heb nooit officieel piano- of gitaarles gehad." Meestal speelt Tessa thuis (op een keyboard) of op school, vooral nummers die zijn gemaakt voor piano en/of gitaar. "Zoals van Taylor Swift, maar ik heb niet echt één favoriete artiest. Ik moet het nummer leuk vinden."

Toen Tessa hoorde dat voor het eerst sinds 2016 weer een musical op school zou komen, heeft ze zich direct aangemeld. "Ik heb de rol gekregen waarvan ik droomde. Ik zing een solo en een duet en ik zing in het koor." Meedoen aan de musical is hard werken. Iedere woens-

dagmiddag en vijf zaterdagen wordt er gerepeteerd en een beetje huiswerk hoort er ook bij.

Tessa: "Als je een lastig stukje hebt, moet je dat thuis oefenen. Je kunt natuurlijk niet hebben dat iedereen op jou moet wachten. Ik vind het niet erg, want het is hartstikke leuk en gezellig. Af en toe gaat het er fanatiek aan toe tijdens de repetities. Dan is het opletten en niet kletsen. Maar iedereen vindt het leuk."

Tot slot: blijft er genoeg tijd over voor het examen? "Ja hoor, voor sommige vakken hoef ik niet veel te doen, dus dat creëert extra tijd. Ik verwacht niet dat ik repetities hoef af te zeggen, omdat ik moet leren. Ik sta er goed voor. Dat weten mijn ouders. Ze vinden het prima."

vraagjes

Waarom Candea? Het technasium, daarom heb ik voor Candea gekozen.

Leukste dag? Woensdag, dan repeteren we voor de musical.

Hoe zou jij lesgeven? Die is moeilijk. Ik ben niet goed in dingen voor het eerst uitleggen. Ik denk dat het beter is dat ik géén les ga geven.

Wat ga je na Candea doen? Ik heb twee opties: natuur- en sterrenkunde aan de Radboud Universiteit of chemical science & engineering aan de Universiteit Twente.

Wat ga je nooit meer vergeten? Heel veel leuke docenten en het technasium.

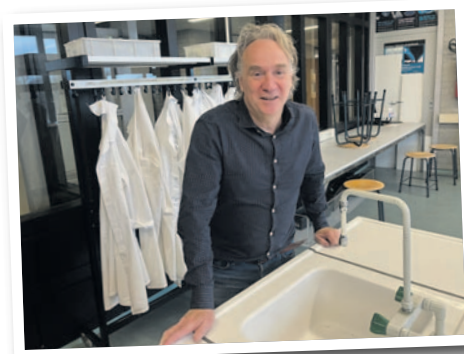
MENEER WACKI IN PLAATS VAN MEESTER GERARD

"In het begin zijn ze stil, maar dat duurt een kwartiertje. Daarna is het gewoon een schoolklas die aan het werk gaat." Aan het woord is docent Gerard Wacki. Hij heeft het niet over een gewone schoolklas, maar over groep 8 van De Kameleon in Duiven, die naar Candea kwam voor minimaatwerklessen.

Dat zijn geen minilessen van een kwartiertje, maar echte lessen van een uur. Het doel: ervaren hoe het eraan toegaat in lessen op een middelbare school én *koudwatervrees* wegnemen. Gerard Wacki: "Dat ze even onder de indruk zijn, is logisch. Ze zijn net twee trappen opgelopen tussen leerlingen die een stuk groter zijn, maar ze hebben ook gemerkt dat die niet bijten en dat het allemaal niet zo heel bijzonder is." Intussen krijgen de achtstegroepers heel wat mee. Bijvoorbeeld dat het 'meneer Wacki' is en niet 'meester Gerard' en dat na de les de volgende klas bij de deur staat. Meneer Wacki: "Ze zien de school in bedrijf en dat is toch anders dan op een open dag. En ik vind het leuk om achtstegroepers al enthousiast te maken voor mijn vak, ook al krijgen ze dat pas in de tweede."

Dat brengt ons bij het tweede doel van minimaatwerk: kennismaken met nieuwe vakken en de manier waarop wordt lesgegeven. Gerard geeft de miniles *nask*: natuur- en scheikunde. Voor het onderdeel scheikunde gingen de labjassen aan ("We moesten de mouwen wel oprollen", lacht Gerard), want het onderwerp was *indicatoren*. Dat zijn stoffen die de aanwezigheid van andere stoffen aantonen. "Als je jodium aan voedingsmiddelen toevoegt en het wordt paars, dan weet je dat er zetmeel in zit. Proefjes zijn altijd leuk, maar ze leren er ook echt wat van." Bijvoorbeeld dat je voorzichtig moet zijn met chemische stoffen en dat die douche bij de deur er niet voor niets is...

Namens de Kameleon zijn de leerkrachten Fleur Zoon en Inge van der Wielen positief over de minimaatwerklessen: "We praten veel over het voortgezet onderwijs, maar nu kunnen de kinderen het echt ervaren. Ze vinden het heel interessant, zeker als ze oud-leerlingen van de Kameleon op de gang tegenkomen. De proefjes vielen natuurlijk in de smaak en sommigen gingen terug op school nog verder met de wiskundepuzzel, want die was best pittig."

HOE GA JE ALS KLAS MET ELKAAR OM?

Eersteklassers op Candea hebben elke week een uur *sociale vorming* op het rooster staan. Oftewel *leren hoe je je plek vindt in de klas en hoe je als klas met elkaar omgaat. Dat is enorm belangrijk, weten de docenten Annelot Nieuwenhuis en Willeke Wijhuizen.*

"Er verandert veel als je naar de middelbare school gaat: nieuwe klasgenoten en meerdere docenten, maar je bent ook weer de jongste en je wordt puber. Met al die veranderingen moet je kunnen omgaan, maar dat gaat niet vanzelf", legt Annelot uit. "Tijdens sociale vorming leren de leerlingen zichzelf en elkaar beter kennen en begrijpen. We praten over omgangsvormen, groepsdruk, grenzen aangeven en herkennen en conflicten oplossen", vult Willeke aan. Communicatie is een belangrijk item. Annelot: "Er gebeurt veel in een klas en zeker als je elkaar nog niet goed kent, kan het snel misgaan. Iets wordt verkeerd begrepen en dat leidt weer tot een reactie. We bespreken bijvoorbeeld wat je wel en niet deelt met de klas en wat het verschil is tussen pesten en plagen." Beide docenten zijn heel blij met het mobiliteitsbeleid (*thuis of in de kluis*), vooral omdat kleine ruzietjes niet meteen via sociale media tot impulsreacties leiden. "Leerlingen praten weer rechtstreeks met elkaar."

Een onderwerp dat ook bij sociale vorming aan bod komt, is hoe je met elkaar samenwerkt. Willeke: "We willen dat iedere leerling bij groepsopdrachten een goede inbreng kan hebben. Dat lukt alleen als leerlingen leren om daar oog voor te hebben. Het is fijn dat we een uur per week met dat soort onderwerpen aan de slag kunnen."

column

GEZIEN ÉN GEHOORD

Onze leerlingen leren dat ze deel uitmaken van onze samenleving. Dat doen we op allerlei manieren. Ze krijgen les over de democratie en ze volgen workshops over mensenrechten. Maar ook sociale vaardigheden zijn belangrijk. Dat varieert van hoe je je buiten de school tijdens de pauzes gedraagt en hoe je omgaat met sociale media tot en met helpen als vrijwilliger bij lokale projecten. Dit alles is onderdeel van het burgerschapsbeleid. Daar hoort ook bij dat alle onderwijsteams zorgen dat leerlingen inspraak hebben. Zo leren ze voor hun mening uit te komen, te luisteren naar anderen én dat gehoord worden niet hetzelfde is als je zin krijgen. Natuurlijk luisteren wij zelf ook naar onze leerlingen, want zij zijn onze toekomst. Op Candea worden leerlingen gezien en gehoord. Namens Candea wens ik iedereen in de Liemers heel fijne feestdagen!

DEBBY KOK rector (waarnemend)

AGENDA

19 dec. PWS-dag (profielwerkstuk) 5-havo/vwo. Eindejaarsviering bovenbouw. 20 dec. Eindejaarsviering 1-kb, 2-bb/kb, 1- en 2-mavo, 1- t/m 3-havo/vwo. Daarna kerstvakantie (t/m 3 januari). 6 jan. Studiedag, alle leerlingen zijn de hele dag vrij. 8 jan. Inschrijven maatwerkperiode 3 Eltensestraat. 9 jan. Inschrijven maatwerkperiode 3 Saturnus. 10 jan. Inhaalmoment gemiste toetsen bovenbouw havo/vwo. 15-21 jan. Toetsweek bovenbouw havo/vwo. 16 jan. Profielwerkstuk 4-mavo. 20 jan. HAN-activiteit profielkeuze 3-havo. 22 jan. Excursie tekenen bovenbouw havo/vwo. 29 jan. Open dag, alle locaties open (16.00-20.00 uur).

FEESTEN MAAR OOK IETS VOOR EEN ANDER DOEN

Op het Candea College heeft ieder leerjaar een eigen activiteitenprogramma. Daarnaast zijn er heel veel activiteiten die niet aan een bepaald leerjaar of een bepaalde afdeling zijn gebonden. Bijvoorbeeld de musical en het muziekfestival, het debatteam en de Otclub en de sport- en sciencewedstrijden.

In dit artikel zoomen we met Djara van Gemert (muziek) en Soraya Veldt (aardrijkskunde) in op een aantal highlights in het eerste en tweede leerjaar. Die zijn vaak gekoppeld aan de CAN-weken als er even geen lessen op het rooster staan. Djara: "De eersteklassers gaan in de eerste CAN-week op kamp om elkaar beter te leren kennen en om het groepsgevoel te versterken. Voor veel leerlingen is dit kamp hét hoogtepunt van het jaar. Nog zo'n hoogtepunt is de Mini-MACC, als iedere eerste klas een lied instudeert en dat op een avond met de ouders erbij ten gehore brengt. Een mooie koppeling met de muzieklessen, waarin alle instrumenten van een popband voorbij komen."

MAATSCHAPPELIJKE DIENSTTIJD

In de tweede klas staat maatschappelijke diensttijd op het programma. Soraya: "Dan zetten de leerlingen zich tachtig uur in voor een ander. Het mooiste is als ze zelf met iets komen, zoals een training geven op de sportclub of helpen in de speel-o-theek. Afgelopen weekend waren onze leerlingen bij het Dickensfestival en deze week werkt 2-mavo met *Studio26* aan een dansvoorstelling. Donderdagavond komen de ouders kijken en vrijdagochtend basisschoolkinderen en bewoners van woonzorgcentrum Thuvine. Na afloop zijn de leerlingen trots op wat ze voor een ander hebben gedaan." Verder zijn er in de onderbouw veel excursies en uitstapjes, worden sinterklaas en kerstmis gevierd en zijn er halloween- en carnavalsfeesten en sluit het jaar af met een spetterende Summerparty.